CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Oedolion						
Rheolaeth	649	542	(107)		(107)	(117)
Anabledd Dysgu	33,778	33,740	(38)		(38)	(414)
Iechyd Meddwl	7,495	7,380	(115)		(115)	558
Pobl Hŷn gan gynnwys Anabledd Corff						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	27,065	28,862	1,797		1,797	455
Gofal Cartref	13,434	13,692	258		258	(21)
Taliadau Uniongyrchol	3,371	3,018	(353)		(353)	(334)
Eraill	3,846	3,939	93		93	224
	47,716	49,511	1,795	0	1,795	324
Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion	**89,638**	**91,173**	**1,535**	**0**	**1,535**	**351**
Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)						
Gofal Preswyl	515	1,068	553		553	821
Gofal Cartref	1,191	1,395	204		204	211
Eraill	0	(19)	(19)		(19)	(2)
Cyfanswm Gwasanaethau Darparu	**1,706**	**2,444**	**738**	**0**	**738**	**1,030**
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26					0	(1,281)
Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant	**91,344**	**93,617**	**2,273**	**0**	**2,273**	**100**

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Dyrannwyd gwerth dros £3.3 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2026/27 ymlaen. Awgryma'r rhagolygon diweddaraf os na fydd newid mewn gweithredu yn ystod y flwyddyn y bydd diffyg cyllidebol o £2.27 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth yr Adran - tanwariant ar gostau staff ynghyd â derbyniad grant.

Anabledd Dysgu - bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad cyllideb ychwanegol o £1.4 miliwn yn 2026/27. Adroddir ar danwariant o (£38k), sydd yn cynnwys sefyllfa gymysg o fewn y gwasanaethau gyda chynnydd yn y pwysau ar yr elfen cartrefi nyrsio, gwasanaethau dydd a chynlluniau cefnogol ond lleihad yn y pwysau ar daliadau uniongyrchol. Mae'r gwaith o adolygu pecynnau gofal yn parhau ac yn dwyn ffrwyth.

Iechyd Meddwl - dyrannwyd £1.2 miliwn o arian ychwanegol i'r maes yn 2026/27. Gwelwyd llai o bwysau ar daliadau uniongyrchol wrth i achos cymhleth ddod i ben yn gynharach yn y flwyddyn ac ni welwyd cynnydd mewn niferoedd preswyl a nyrsio hyd yn hyn eleni, sydd yn golygu fod tanwariant o (£115k) yn cael ei ragweld.

Pobl Hŷn - galw cynyddol ar y ddarpariaeth Preswyl a Nyrsio ac felly rhagolygon o ddiffyg cyllidebol o £1.8 miliwn, gyda chynnydd yn nifer yr achosion yn ystod y flwyddyn.

Rhagwelir £258k o ddiffyg cyllidebol ar ofal cartref, gyda chynnydd mewn gwariant am ofal cartref preifat i'w weld yn ardaloedd Porthmadog a Thywyn. O ran taliadau uniongyrchol, niferoedd yr achosion yn amrywio rhwng ardaloedd ond y gwaith o sicrhau effeithlonrwydd y taliadau yn cynorthwyo'r darlun.Yn 'Eraill', achos cymhleth yn llety cefnogol wedi cychwyn yn ystod y flwyddyn.

Gwasanaethau Darparu - costau staff uwchlaw'r gyllideb yn faterion yng ngofal preswyl ac yng ngofal cartref, gyda defnydd o staff asiantaeth i'w weld yng ngofal preswyl.

Arbedion - yn dilyn adolygiad o'r arbedion, bu i werth £536k o arbedion problemus nad oedd yn gwireddu gael eu dileu, tra bod nifer o gynlluniau arbedion eraill wedi cael eu gwireddu yn ddiweddar gan yr adran.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Plant a Theuluoedd	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	812	794	(18)		(18)	0
Gweithredol	3,356	3,500	144		144	478
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	6,916	12,605	5,689		5,689	2,011
Cartrefi Grwpiau Bychan	312	480	168		168	80
Maethu Drwy Asiant	2,014	1,996	(18)		(18)	(138)
Maethu Mewnol	3,215	3,271	56		56	95
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	2,390	2,409	19		19	241
	14,847	20,761	5,914	0	5,914	2,289
Ôl-16	1,895	2,267	372		372	437
Gwasanaeth Derwen	3,969	4,239	270		270	443
Cyfiawnder Ieuenctid	283	281	(2)		(2)	(11)
Blynyddoedd Cynnar	150	20	(130)		(130)	(186)
Uned Datblygu'r Gweithlu	245	245	0		0	0
Eraill	2,682	2,631	(51)		(51)	(54)
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26	0	0	0		0	(3,296)
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	**28,239**	**34,738**	**6,499**	**0**	**6,499**	**100**

Plant a Theuluoedd

Dyrannwyd gwerth £791k o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2026/27. Awgryma'r rhagolygon diweddaraf y bydd diffyg cyllidebol o £6.5 miliwn gan yr adran erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth - costau staffio ychwanegol un tro ond sydd yn cael ei wrthbwyso gan ddefnydd o grantiau tuag at sefydlu system gwybodaeth.

Gweithredol - dyrannwyd £212k o arian ychwanegol ar gyfer cynlluniau cefnogol yn 2026/27 ond y pwysau yn parhau, staffio uwchlaw'r gyllideb i'w weld ar weithwyr maes.

Lleoliadau - gwelwyd cynnydd pellach yn y nifer cyfartalog lleoliadau all-sirol unwaith eto eleni i 41 (37 yn 2025/26, 34.3 yn 2024/25, 32.5 yn 2023/24, 25.7 yn 2022/23), gyda chost gyfartalog y lleoliadau bellach wedi cynyddu i £317k. Mae 8 achos eithriadol, sydd yn costio £720k y flwyddyn ar gyfartaledd. Mae un achos parhaol newydd wedi cychwyn ers dechrau'r flwyddyn ariannol.

Yn Maethu Mewnol nid yw'r cyfraniad gan y Swyddfa Gartref ar gyfer y ceiswyr lloches heb rieni neu warcheidwaid sydd yn derbyn gwasanaeth yn ddigonol o ystyried y costau.

Cartrefi Grwpiau Bychan - mae'r cartrefi wrthi'n cael eu sefydlu yng Ngwynedd gyda dau gartref bellach yn weithredol a'r trydydd tŷ yn dod yn weithredol yn ystod 2026/27. Mae'r ddarpariaeth fewnol yma yn golygu y bydd modd lleoli plant yn fewnol yn hytrach nac efo darparwyr allanol all-sirol. Bu i'r Cyngor dderbyn grantiau i sefydlu'r cartrefi ynghyd â chyfraniad tuag at gostau rhedeg y cartrefi eleni, ond rhagwelir y bydd y costau cyflogi uwchlaw'r ariannu sydd ar gael.

ÔI-16 - pwysau ychwanegol ar y gwasanaeth yn dilyn i ddau achos eithriadol gael eu trosglwyddo o'r gwasanaeth all-sirol. Pwysau hefyd ar yr elfen ceiswyr lloches dros 18 oed, gan nad yw'r cyfraniad gan y Swyddfa Gartref yn ddigonol i gyfarch y costau. Staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr cymdeithasol hefyd yn cyfrannu at y gwariant uwchlaw'r gyllideb.

Derwen - pwysau uwchlaw'r gyllideb ar yr elfen gweithwyr yn yr Uned Egwyl Fer, bu modd defnyddio grantiau tuag at y costau mewn blynyddoedd blaenorol ond nid yw'r ffynhonnell ariannu ar gael eleni.

Blynyddoedd Cynnar - grantiau ar gael i gyllido gwariant craidd yn arwain at ragolygon tanwariant.

Eraill - trosiant staff a swyddi gwag yn y tim trothwy gofal ac ar yr ochr weinyddol, ond costau cyfreithiol uwchlaw'r gyllideb yn lleihau'r tanwariant a adroddir.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cefnogaeth a Chomisiynu	1,271	1,145	(126)		(126)	(22)
Incwm a Chyllid	1,497	1,471	(26)		(26)	(57)
Gwasanaethau Ataliol	299	350	51		51	(20)
Cyfanswm Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	**3,067**	**2,966**	**(101)**	**0**	**(101)**	**(99)**

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal

Cefnogaeth a Chomisiynu - derbyniad grant tuag at amser nifer o staff sydd ynghlwm â'r gwaith sylweddol i weithredu meddalwedd achosion gofal ar hyd gogledd Cymru. Rhagwelir y bydd llai o bwysau ar gyllidebau cyflenwadau a gwasanaethau sydd hefyd yn cyfrannu at y sefyllfa.

Incwm a Chyllid - cyfuniad o danwariant ar gostau staff mewn paratoad ar gyfer ail-strwythuro, ynghyd â derbyniad grant tuag at amser staff sydd ynghlwm â gwaith i weithredu meddalwedd achosion gofal ar hyd gogledd Cymru. Am gyfnod bydd dwy system wybodaeth gofal yn cyd-redeg. Mae'r tanwariant yn cael ei leihau gan gynlluniau arbedion nad ydynt yn gwireddu.

Gwasanaeth Ataliol - buddsoddiad ychwanegol mewn offer ataliol ond yr effaith ariannol yn cael ei leihau gan dderbyniad ffioedd incwm uwch am y gwasanaeth.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Addysg	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,453	2,109	(344)		(344)	53
Ysgolion Datganoledig	108,440	108,440	0		0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(2,128)	(2,318)	(190)		(190)	(55)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	8,436	8,992	556		556	0
Gwasanaeth Atodol	1,512	1,575	63		63	(253)
Eraill	4,322	4,313	(9)		(9)	109
	14,270	14,880	610	0	610	(144)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	6,102	6,093	(9)		(9)	122
Gwasanaeth Ieuenctid	1,114	1,122	8		8	0
Defnydd o Gronfa Tanwariant yr Adran	75	0	(75)		(75)	0
Cyfanswm Addysg	**130,326**	**130,326**	**0**	**0**	**0**	**(24)**

Addysg

Arweinyddiaeth a Rheolaeth - gwariant un tro ar weithredu system rheoli gwybodaeth newydd ar gyfer yr ysgolion i'w gyllido o gyllideb wrth gefn ynghyd â llai o gyfraniad i gronfa na'r hyn sydd wedi ei gyllidebu ar ei gyfer.

Gwasanaeth Ansawdd Ysgolion - cyfuniad o ddenu grantiau yn y maes Blynyddoedd Cynnar a'r Gymraeg, llwyddiant i ddenu incwm gan y Ganolfan Fusnes a gwariant o fewn y gyllideb.

Cludiant - yn dilyn pwysau ariannol sylweddol ar gludiant dros y blynyddoedd diwethaf, dyrannwyd cyllideb o £896k ar sail barhaol i gyfarch y pwysau ar y maes bysus a thacsis ysgolion, derbyniwyd £939k hefyd ar sail un tro yn 2025/26, felly gan nad yw'r arian ar gael yn 2026/27 rhagwelir pwysau ar y maes ac yn benodol yn y maes anghenion dysgu ychwanegol, gydag amcan gwariant uwchlaw'r gyllideb yn £556k erbyn diwedd y flwyddyn.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - salwch yn y maes glanhau a gofalu ac arlwyaeth yn parhau, tra bod lleihad yn y pwysau ariannol ar yr elfen gofal o'r clybiau brecwast yn dilyn derbyniad bid ar gyfer 2026/27.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - sefyllfa gymysg ar yr amrywiol benawdau gan gynnwys costau un tro sydd yn cael ei leihau gan danwariant ar gyllidebau eraill.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - bu i'r gwasanaeth anghenion dysgu ychwanegol a chynwysiad ar y cyd rhwng Gwynedd a Môn ddod i ben ar ddiwedd Awst 2026, felly'r gwasanaeth mewn cyfnod trosiannol yn ystod 2026/27. Mae costau un tro yn cael eu hariannu o fewn y sefyllfa ariannol y flwyddyn.

Er mwyn diddymu'r gorwariant a adroddir, mae'r adran yn defnyddio £75k o gronfa adrannol.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Economi a Chymuned	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	410	415	5		5	(11)
Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau	666	658	(8)		(8)	(3)
Morwrol a Pharciau Gwledig	(170)	(143)	27		27	101
Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill	2,530	2,657	127	(115)	12	34
Rhaglenni Datblygu Economaidd	(79)	(79)	0		0	(4)
Marchnata a Digwyddiadau	270	270	0		0	0
Llyfrgelloedd Gwynedd	1,888	1,814	(74)		(74)	(29)
Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd	1,120	1,213	93		93	9
Defnydd o Gronfa Tanwariant yr Adran	0	0	0		0	(49)
Defnydd o Gronfa Arall yr Adran	0	0	0		0	(48)
Cyfanswm Economi a Chymuned	**6,635**	**6,805**	**170**	**(115)**	**55**	**0**

Economi a Chymuned

Morwrol a Pharciau Gwledig - Yn Morwrol, rhagolygon o wariant uwchlaw'r gyllideb o £71k yn Noc Fictoria, Caernarfon, tra bod diffyg incwm net o £37k gan y Traethau, ond rhagolygon incwm mwy addawol ar gyfer Hafan, Pwllheli (£54k) a Harbyrau o (£26k). Sefyllfa gytbwys yn y parciau gwledig gan fod bwriad i ddefnyddio unrhyw danwariant ar y maes i gyllido cynlluniau cyfalaf a ariennir yn bennaf gan grant.

Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill - trosglwyddwyd y ddarpariaeth hamdden i Gwmni Byw'n Iach yn Ebrill 2019, ond fod cyfrifoldeb am gostau rhedeg yr eiddo yn aros efo'r Cyngor. Dros y blynyddoedd diwethaf mae'r cwmni wedi derbyn cefnogaeth ariannol flynyddol ychwanegol gan y Cyngor oedd yn £550k yn 2022/23, £308k yn 2023/24, £281k yn 2024/25 a £269k yn 2025/26, oedd uwchlaw'r taliad cytundebol y contract ddarparu, i'w galluogi i gynnal eu gwasanaethau. Rhagwelir fod y gefnogaeth ariannol yn parhau eleni a'r swm gofynnol yn £115k erbyn diwedd y flwyddyn.

Ymhellach, gorwariant o £12k ar gyllideb rhedeg yr adeiladau hamdden gan yr Adran Economi a Chymuned.

Llyfrgelloedd Gwynedd - tanwariant ar staff ynghyd ag effaith ariannol cau dwy lyfrgell am ran o'r flwyddyn tra bydd gwaith adnewyddu sylweddol yn digwydd yn Llyfrgell Caernarfon a Thywyn.

Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd - gorwariant yn bennaf gan fod costau trydan a diffyg incwm yn gyfrifol am orwariant o £52k yn Neuadd Dwyfor tra bod costau staff uwchlaw'r gyllideb ynghyd â diffyg incwm yn faterion yn Storiel £36k ac yn Amgueddfa Lloyd George £13k.

Argymhellir i'r Cabinet gymeradwyo cymorth ariannol ychwanegol i Gwmni Byw'n Iach ar ddiwedd y flwyddyn os yw'r gorwariant yn parhau, gyda'r rhagolygon presennol yn amcanu cymorth gwerth £115k.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Priffyrdd, Peirianneg ac YGC (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau:						
Priffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	12,595	12,750	155		155	318
Peirianneg	423	441	18		18	(76)
Bwrdeistrefol	6,480	6,631	151		151	180
Ymgynghoriaeth Gwynedd	56	61	5		5	(15)
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26	0	0	0		0	(307)
Cyfanswm Priffyrdd, Peirianneg ac YGC	**19,554**	**19,883**	**329**	**0**	**329**	**100**

Priffyrdd, Peirianneg ac YGC (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Priffyrdd - rhagolygon o leihad yn yr incwm ar gytundeb gan asiantaeth allanol tra bod tanwariant yn cael ei ragweld yn y maes goleuo a rheolaeth ffyrdd sirol.

Gwasanaethau Peirianneg - arbedion i'w darganfod yn y maes carthffosiaeth a phibelli dŵr a mân orwariant ar nifer o benawdau ar Bont yr Aber, Caernarfon.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o ffactorau gan gynnwys pwysau ar gostau nwyddau glanhau ac ar staff glanhau toiledau cyhoeddus, a methiant i wireddu arbedion gwerth £117k yn nhiroedd agored. Mae colledion incwm hefyd yn parhau i fod yn faterion yn cynnal tiroedd a thoiledau cyhoeddus. Tanwariant ar gyflogau yng ngorfodaeth stryd, glanhau strydoedd a thimau taclus sydd yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Ymgynghoriaeth Gwynedd - rhagolygon o ragori ar incwm gan sefydliadau allanol megis cynghorau eraill a Llywodraeth Cymru yn y maes ffyrdd a pheirianneg tra bod diffyg yn yr incwm yn cael ei ragweld yn y Gwasanaeth Adeiladu.

Arbedion - rhagwelir na fydd arbedion adrannol gwerth £117k yn cael eu gwireddu ac felly yn cyfrannu at y sefyllfa ariannol.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Amgylchedd	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	854	953	99		99	172
Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu	762	772	10		10	(225)
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	308	(73)	(381)		(381)	(445)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(2,745)	(2,243)	502		502	474
Cludiant Integredig	2,250	2,517	267		267	250
	(187)	201	388	0	388	279
Marchnadoedd	8	14	6		6	5
Cefn Gwlad a Mynediad	887	891	4		4	18
Gwarchod y Cyhoedd	2,020	1,980	(40)		(40)	(127)
Gwastraff	14,953	15,959	1,006		1,006	1,256
Cyfanswm Amgylchedd	**19,297**	**20,770**	**1,473**	**0**	**1,473**	**1,378**
Defnydd o Gronfa Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer						**(786)**
Defnydd o Gronfa Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu				**(1,006)**	**(1,006)**	**(470)**
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26						**(22)**
Cyfanswm	**19,297**	**20,770**	**1,473**	**(1,006)**	**467**	**100**

Amgylchedd

Rheolaeth yr Adran - oediad mewn gwireddu gwerth £100k o gynlluniau arbedion ynghyd â gwariant uwchlaw'r gyllideb ar gostau cerbydau.

Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu - darlun cymysg gan gynnwys diffyg incwm yn parhau i fod yn faterion yn Rheolaeth Datblygu, Rheolaeth Adeiladu a Phridiannau Tir ond fod trosiant staff a swyddi gwag yn cynorthwyo'r sefyllfa ariannol.

Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth) - rhagori ar incwm ffioedd gwaith stryd, swyddi gweigion a thanwariant pellach ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Parcio a Gorfodaeth Parcio - yn dilyn i ffioedd parcio gael eu codi yn Ebrill 2025, roedd disgwyliad fod incwm parcio am wella ond rhagwelir diffyg incwm o £529k o'i gymharu â £464k yn 2025/26. Mae swyddi gwag a thanwariant ar gyllideb gweithiau yn cynorthwyo i wella'r sefyllfa a adroddir.

Cludiant Integredig - gwelwyd cynnydd mewn costau contractau dros y blynyddoedd ac nid yw'r grantiau a dderbynnir yn cyfarch yr holl gostau cysylltiedig â chontractau cludiant. Tanwariant ar gostau staff ac ar gyllidebau eraill yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Gwarchod y Cyhoedd - swyddi gwag a llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb gan gynnwys ar gostau cerbydau. Rhagolygon fod incwm safonau masnach a diogelwch bwyd yn rhagori'r targed ond y bydd diffyg ar incwm trwyddedau tacsis.

Gwastraff - mae nifer o faterion yn gyfrifol am y gwariant uwchlaw'r gyllideb a ragwelir o £1.006 miliwn, gan gynnwys diffyg incwm o £374k ar gasglu gwastraff masnachol tra bod gwariant uwchlaw'r gyllideb o £445k ar nifer o benawdau'r gyllideb gan y gwasanaeth casglu gwastraff ac ailgylchu. Rhagwelir y bydd gwariant uwchlaw'r gyllideb o £217k ar safle trin Caergylchu, Caernarfon.

Bu llithriad ar y gwaith o ailstrwythuro a chyflwyno newidiadau i'r maes gyda nifer o gamau ynghlwm â'r broses. Mae'r camau cyntaf eisoes wedi eu gweithredu gyda'r camau nesaf i ddilyn ac o ganlyniad mae llithriad ar y cynlluniau arbedion cysylltiedig, ac felly ni ragwelir y bydd gwerth £660k o gynlluniau arbedion gwastraff yn gwireddu erbyn diwedd y flwyddyn.

Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu - derbyniad incwm newydd i gynghorau sydd yn deillio o ardoll ar ddeunyddiau pacio i gynhyrchwyr a mân-werthwyr, er mwyn hybu ailgylchu. Mae £1.006 miliwn i'w ddefnyddio yn 2026/27 i gyfarch y diffyg gan y gwasanaeth gwastraff gyda'r gweddill yn cael ei flaenoriaethu ar gyfer y maes gwastraff.

Arbedion - mae gwerth £760k o arbedion nad ydynt yn cael eu gwireddu ac felly maent yn cyfrannu at y sefyllfa o wariant uwchlaw'r gyllideb.

Argymhellir fod y gwariant uwchlaw'r gyllideb o £1.006 miliwn a ragwelir gan y gwasanaeth gwastraff yn cael ei gyllido drwy ddefnyddio'r Gronfa Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Tai ac Eiddo	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	735	716	(19)		(19)	(216)
Gwasanaethau Tai						
Digartrefedd	6,008	5,958	(50)		(50)	280
Tai Sector Breifat	486	507	21		21	17
Eraill	657	675	18		18	(124)
	7,151	7,140	(11)	0	(11)	173
Gwasanaethau Eiddo						
Eiddo	7,565	7,540	(25)		(25)	22
Gofalu, Arlwyo a Glanhau	(11)	(5)	6		6	1
	7,554	7,535	(19)	0	(19)	23
Cyfanswm Tai ac Eiddo	**15,440**	**15,391**	**(49)**	**0**	**(49)**	**(20)**

Tai ac Eiddo

Rheolaeth - tanwariant ar gostau staff ynghyd â thanwariant ar wasanaethau a chyflenwadau.

Digartrefedd - yn dilyn blynyddoedd o bwysau sylweddol ar y gwasanaeth llety argyfwng, yn dilyn yr holl ymyraethau bwriadol gan y gwasanaeth, rhagwelir lleihad mewn gwariant ar y maes lawr i £5.4 miliwn eleni o'i gymharu â £6.1 miliwn yn 2025/26 a 2024/25, gyda'r rhagolygon presennol yn amcanu tanwariant o (£149k).

Mae cyllideb barhaol gwerth £4.1 miliwn wedi ei ddyrannu o bremiwm treth cyngor i lety argyfwng. Er y bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad ychwanegol un tro o £800k ar gyfer y pwysau ychwanegol oedd yn cael ei ragweld ar lety argyfwng yn 2026/27, ni ragwelir erbyn hyn y bydd galw ar y ddarpariaeth yma yn ystod y flwyddyn, gyda'r cyllid felly yn cael ei ddychwelyd yn gorfforaethol.

Tai Sector Breifat - rhagwelir y bydd diffyg ar ffioedd incwm tai gyda nifer o breswylwyr, ond fod yr effaith ariannol yn cael ei leihau gan fod yna drosiant staff yn y maes Gorfodaeth.

Gwasanaethau Tai, Eraill - costau un tro gan y siop un stop yn arwain at ragolygon o wariant uwchlaw'r gyllideb.

Gwasanaethau Eiddo - trosiant staff ond ei effaith yn cael ei leihau gan bwysau ar y gyllideb gwasanaethau a chyflenwadau.

Gofalu, Arlwyo a Glanhau - costau ychwanegol ar gostau glanhawyr ac ar nwyddau glanhau ond rhagori ar incwm yn cynorthwyo'r sefyllfa ariannol.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adrannau Canolog	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	2,742	2,753	11		11	(39)
Cyllid	5,489	5,472	(17)		(17)	(38)
Gwasanaethau Corfforaethol	13,593	13,523	(70)		(70)	(20)
Cyfanswm Adrannau Canolog	**21,824**	**21,748**	**(76)**	**0**	**(76)**	**(97)**

Adrannau Canolog

Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - rhagolygon o gostau gwasanaeth y Crwner £19k uwchlaw'r gyllideb, ond tanwariant cyffredinol a swydd wedi bod yn wag am ran o'r flwyddyn yn y Tim Rheoli Corfforaethol yn golygu fod y pwysau ariannol a adroddir yn cael ei leihau.

Cyllid - cyfuniad o drosiant staff a derbyniad incwm a grantiau ychwanegol yn cynorthwyo'r adran i ymdopi gyda chynnydd prisiau meddalwedd uwchlaw lefelau chwyddiant ynghyd â chostau ychwanegol systemau ariannol yr adran.

Gwasanaethau Corfforaethol - swyddi gwag a throsiant staff mewn nifer o feysydd gan gynnwys yn Nhechnoleg Gwybodaeth, a rhagwelir y bydd Cyfieithu a'r Gwasanaeth Democrataidd yn rhagori ar incwm tra bod lleihad mewn incwm gan y gwasanaeth Cofrestru a'r Argraffdy.

CYLLIDEB REFENIW 2026/27 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Amcan Cyllideb 2026/27	Amcan Sefyllfa 2026/27	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2026/27**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2026/27**	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth Cyngor a Phremiwm Treth Cyngor	*	*	5,277		5,277	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	(198)		(198)	0
Costau Cyfalaf	*	*	(289)		(289)	0
Darpariaeth Arbedion	*	*	(398)		(398)	0
Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau	*	*	(858)		(858)	0
Eraill	*	*	(3,126)		(3,126)	0
Cyfanswm Corfforaethol	*	*	**408**	**0**	**408**	**0**

Corfforaethol

Treth Cyngor a Phremiwm Treth Cyngor - awgryma'r rhagolygon diweddaraf y bydd cynnyrch treth cyngor a'r premiwm treth, £5.3 miliwn yn is na'r gyllideb eleni a hynny o ganlyniad i nifer o ffactorau gan gynnwys:
- bu i Swyddfa'r Prisiwr ganiatáu nifer arwyddocaol o eiddo i drosglwyddo o dreth cyngor i drethi annomestig hyd at ddiwedd Awst 2026, sef 361 eiddo, sydd 35% yn uwch na'r ffigwr ar gyfer y llynedd (283 yn 2025/26, 189 yn 2024/25, 193 yn 2023/24).
- bu lleihad o 246 yn y nifer o ail gartrefi'r premiwm hyd at ddiwedd Awst 2026,(lleihad o 74 yn 2025/26, cynnydd o 387 2024/25).
- bu lleihad yn y nifer o eiddo sydd yn trosglwyddo o drethi annomestig i dreth cyngor o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol, sef 185 o eiddo hyd at ddiwedd Awst 2026 (618 yn 2025/26, 692 yn 2024/25, 381 yn 2023/24).

Mae'r golled wedi ei ddwysau gan fod y ceisiadau yn cael eu hôl-ddyddio rhai blynyddoedd, felly effaith nifer o flynyddoedd yn mynd yn erbyn sefyllfa ariannol eleni.

Yn 2026/27 mae £14.5 miliwn o bremiwm treth cyngor wedi ei neilltuo, £8.1 miliwn ohono ar gyfer y Strategaeth Dai, £4.7 miliwn pellach ar gyfer y maes Digartrefedd ynghyd â £1.7 miliwn o ymrwymiadau eraill.

Gostyngiadau Treth Cyngor - yn dilyn ymgyrch i dargedu grwpiau gwahanol i gynyddu niferoedd y ceisiadau, gwelwyd cynnydd yn y niferoedd sydd yn hawlio'r gostyngiad yng Ngwynedd o'i gymharu â'r tueddiad mewn blynyddoedd blaenorol, ond rhagwelir y bydd o fewn sefyllfa'r gyllideb.

Costau Cyfalaf - lleihad mewn costau cyfalaf gan na fu raid benthyca yn allanol ac felly yn osgoi'r costau cysylltiedig.

Darpariaeth Arbedion - mae darpariaeth gorfforaethol wedi ei sefydlu yn dilyn anallu rhai adrannau i wireddu arbedion mewn rhai meysydd. Yn dilyn adolygiad diweddar bu i werth £926k o arbedion problemus gael eu dileu, sef £536k yn yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant, £190k ym Mhriffyrdd, Peirianneg YGC a £200k yn yr Adran Amgylchedd.

Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau - bu i fidiau nad oes defnydd blwyddyn lawn iddynt eleni, gael eu dychwelyd gan yr adrannau gan gynnwys £800k o'r maes llety argyfwng.

Eraill - cyfuniad o resymau gan gynnwys effaith ffafriol ad-dalu benthyciad hanesyddol, rhagori ar incwm a derbyniad grant, gan gynnwys yr elfen ychwanegol o chwyddiant athrawon o Fedi 2026 ymlaen gan y disgwylir y bydd yn cael ei gyllido gan y Llywodraeth. Ymhellach i hyn, ni ragwelir y bydd y galw ar y ddarpariaeth mor uchel â'r hyn a ragwelwyd wrth osod y gyllideb.